

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2020-01-09

Diarienummer N139-0172/19

Handläggare

Malin Forsner

Telefon: 031-365 00 00

E-post: malin.forsner@lundby.goteborg.se

Remissvar – införande av valfrihetssystem enligt LOV inom ledsagning

Förslag till beslut

I Lundby stadsdelsnämnd:

Lundby stadsdelsnämnd översänder tjänsteutlåtandet som remissyttrande till stadsledningskontoret.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har i beslut om budget den 22 november 2018 uppdragit åt kommunstyrelsen att förbereda införandet av ett valfrihetssystem enligt LOV, lagen om valfrihet, inom ledsagning. Syftet är att personer, oavsett ålder, som har beslut om ledsagarservice enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) eller ledsagning enligt socialtjänstlagen (SoL) ska kunna välja utförare.

Stadsledningskontoret fick i direktiv från kommunstyrelsen den 8 maj 2019 uppdraget att utreda förutsättningarna för genomförande, samt uppgiften att ta fram ett förslag till förfrågningsunderlag. Detta remissvar avser gjord utredning av förutsättningar för genomförande av ett nytt valfrihetssystem. Stadsledningskontoret efterfrågar svar på vissa specifika frågeställningar och dessa svar redovisas i medföljande bilaga 1.

Förvaltningen finner att införandet av valfrihetssystem enligt LOV inom ledsagning med fördel sker vid tillfälle efter att stadens nya nämndorganisationer har trätt i kraft. En prioritering för stadsdelsförvaltningarna under 2020 bör vara att finna en gemensam linje för verkställigheten. En sådan ansvarsöverenskommelse behövs också för klargörandet av vilken ny nämndorganisation som ska planera för införandet av insatsen från och med år 2021.

Förvaltningen bedömer att stadsledningskontoret ytterligare behöver utreda och klargöra frågan om personuppgiftsansvar mellan Göteborgs Stad och privata utförare inom socialtjänsten med hänvisning till lagstiftning och förordningar inom området.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Ersättningsmodellen innebär en lägre ersättning än vad som ersätts om ledsagningen utförs inom ramen för nuvarande förfrågningsunderlag för hemtjänst. Inom hemtjänst utförs ledsagning oftast av ordinarie medarbetare. Förfrågningsunderlagets krav på till exempel bemanning, utbildningsnivå, arbetskläder och det mobila arbetssättet kvarstår även när medarbetare inom hemtjänst utför insats ledsagning. Omkostnader för medföljande personal, för till exempel resor, riskerar att ytterligare belasta ekonomin.

De delar av ledsagningen som rör ledsagning enligt SoL för enskilda under 65 år samt ledsagarservice enligt LSS verkställs i stadsdelen idag nästan uteslutande genom timanställningar, vilket innebär att föreslagen ersättningsmodell medför en högre ersättning än idag. Då det i förfrågningsunderlaget står att arbetad tid utförd av timavlönade ska begränsas ser förvaltningen ett behov av samordning och centralisering i staden, antingen mellan stadens nuvarande utförareheter eller genom att vänta in de nya nämndorganisationerna.

De ekonomiska effekterna blir olika beroende på hur ledsagningen utförs idag och hur den kommer att organiseras framöver.

Bedömning ur ekologisk dimension

Stadsdelsförvaltningen Lundby har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Genom att införa valfrihetssystem får den enskilde möjlighet att välja en utförare bland godkända leverantörer i ett valfrihetssystem. Idag har den som beviljats ledsagning och som även har beslut om hemtjänst redan möjlighet att använda sig av valfrihetssystemet då detta är infört inom hemtjänsten. När det gäller målgruppen under 65 år som inte är beviljad hemtjänst utförs ledsagningen på olika sätt i staden. I sju av Göteborgs Stads stadsdelar har man valt att verkställa ledsagning enligt SoL inom äldreomsorgen. I resterande stadsdelar utförs insatsen inom sektor individ- och familjeomsorg samt funktionshinder, och då av olika utförarverksamheter inom sektorn. Det finns också stora variationer i hur stadsdelarna har valt att organisera utförandet av ledsagarservice enligt LSS. Genom införandet av valfrihetssystem enligt LOV får alla, oavsett ålder, samma möjlighet till valfrihet.

Den som beviljas insatserna ledsagning eller ledsagarservice kan ha olika socioekonomiska förutsättningar, olika etnisk tillhörighet, olika religion eller annan trosuppfattning samt olika former av funktionsnedsättningar. En ökad mångfald av utförare med varierande bakgrund samt språk- och kulturkompetens möjliggör ökade förutsättningar att möta individens behov. Införande av valfrihetssystem medför också ökade förutsättningar för kvinnligt företagande.

För såväl barn som vuxna kan utrymmet att själv välja en ledsagare som matchar ens personlighet och intressen medföra en ökad livskvalitet för individen samt bidra positivt till dennes sociala utveckling.

Stadsledningskontoret förordar att utförare ska tillämpa registerkontroll om biståndsbeslutet avser en enskild som är under 18 år. I remissen har beaktande av detta tagits med då krav ställs på utdrag ur belastningsregistret.

Samverkan

Information om ärendet lämnas på förvaltningsgemensam samverkansgrupp 2020-02-19.

Information sker i lokal samverkansgrupp IFO-FH 2020-02-17.

Information sker i lokal samverkansgrupp ÄO-HS 2020-02-17

Samråd

Information sker i funktionshinderråd 2020-01-29.

Information sker i pensionärsråd 2020-01-28.

Expedieras

Ärendet expedieras till stadsledningskontoret.

Bilagor

1. Ifylld synpunktsmall utifrån särskilda frågeställningar
2. Förfrågningsunderlag hemtjänst och ledsagning från 2020
3. Utredning – Valfrihetssystem enligt LOV inom ledsagning SoL och ledsagarservice LSS
4. Direktiv LOV ledsagning
5. Utdrag ur Protokoll Direkt för förberedande åtgärder för att införa valfrihetssystem enligt LOV inom ledsagning
6. Bilaga till FFU Rambeslut
7. Bilaga till FFU Anmälan geografiska områden
8. Bilaga till FFU Referenstagning
9. Bilaga till FFU Förteckning över godkända omvårdnadsutbildningar
10. Bilaga till FFU IT-system och appar
11. Bilaga till FFU Göteborgs Stads plan för miljöfordonsarbete
12. Bilaga till FFU Utdrag ur HÖK och AB
13. Bilaga till FFU Världighetsgarantier
14. Bilaga till FFU Välfärdsteknik
15. Bilaga till FFU Avtal mellan personuppgiftsansvarig och personuppgiftsbiträde

Ärendet

Stadsledningskontoret har remitterat utredning samt förfrågningsunderlag om valfrihetssystem enligt LOV för ledsagning och ledsagarservice till samtliga stadsdelsnämnder, brukarråd och branschorganisationerna samt till nämnden för Intraservice och konsument- och medborgarservice. Fråga om förlängd svarstid har godkänts av stadsledningskontoret till den 2 mars 2020.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige har i beslut om budget den 22 november 2018 uppdragit åt kommunstyrelsen att förbereda införande av ett valfrihetssystem enligt LOV inom ledsagning. Syftet är att personer, oavsett ålder, som har beslut om ledsagarservice enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) eller ledsagning enligt socialtjänstlagen (SoL) ska kunna välja utförare.

Stadsledningskontoret fick i direktiv från kommunstyrelsen den 8 maj 2019 uppdraget att utreda förutsättningarna för genomförande samt uppgiften att ta fram ett förslag till förfrågningsunderlag. Resultatet från Stadsledningskontoret är utsänt på remiss.

Stadsledningskontoret efterfrågar svar på vissa specifika frågeställningar.

Frågeställningarna som ska besvaras är inom följande områden:

- Ledsagning enligt SoL, ledsagning enligt LSS och hemtjänst i ett gemensamt valfrihetssystem
- Gräns för valfrihetssystemet
- Delegerad/ordinerad hälso- och sjukvårdsåtgärd
- Kapacitetstak
- Uppstart av nytt uppdrag
- Ersättningsmodell
- Kompetens
- Övrigt

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen anser att uppstartstiden för nya biståndsbeslut är rimlig. Däremot bedöms uppstartstiden för enskilda som har befintligt biståndsbeslut om hemtjänst vara för kort för att förbereda utförandet av insatsen.

Förvaltningen bedömer att det finns tillfällen när delegerade HSL uppgifter behöver utföras under insats ledsagning och att förtydligande kring hur utföraren ska omhänderta detta krävs.

Förvaltningen finner att införandet av valfrihetssystem enligt LOV inom ledsagning med fördel sker vid tillfälle efter att stadens nya nämndorganisationer har trätt i kraft. Idag finns stora variationer i hur stadsdelarna har valt att organisera utförandet av ledsagning för personer under 65 år samt ledsagarservice enligt LSS. En prioritering för stadsdelsförvaltningarna under verksamhetsåret 2020 bör vara att finna en gemensam linje för den kommunala verkställigheten. En sådan ansvarsöverenskommelse behövs också för klargörandet av vilken ny nämndorganisation som ska planera för utförandet av

insatsen från och med år 2021. De ekonomiska effekterna för de kommunala utförarna är på sikt svårbedömda utifrån osäkerhet kring hur insatsen då kommer att organiseras.

Förvaltningen bedömer att stadsledningskontoret ytterligare behöver utreda och klargöra frågan om personuppgiftsansvar mellan Göteborgs Stad och privata utförare inom socialtjänsten med hänvisning till lagstiftning och förordningar inom området.

Skrivningarna i underlaget medför att staden ska vara personuppgiftsansvarig för personuppgifterna som de privata utförarna hanterar, vilket innebär att stadens berörda nämnder tar ett större ansvar än vad som är nödvändigt enligt gällande lagstiftning och förordningar.

Stadsdelsförvaltning Lundby

Kristina Lindfors

Eva Saletti

Katarina Meuller

Stadsdelsdirektör

Sektorschef

Sektorschef